

FORKLARING PÅ EN DEL ØKONOMISKE/FINANSIELLE UTTRYKK:

- **Aktiva** (plasseringer – inntående på konto) Eiendeler i balansen.
- **Bufferfond** – bør kunne dekke all avkastningsrisiko. F.eks i pensjonsfond
- **Bullettlån** (lån uten avdrag)
- **Derivater** - Er et verdipapir avledet av et annet verdipapir. Avkastningen er også avledet av det underliggende verdipapiret. Eksempel: Opsjon på en aksje hvor avkastningen på opsjonen er knyttet til avkastningen på aksjen.
- **Direkteinvesteringer** - *er investering i et enkeltstående objekt hvis formål er å eie, drive og utvikle dette best mulig. Sjeldent ansatte og kjøper tjenester eksternt. Begrenset levetid.*
- **Driftslikviditet** – kommunen skal til enhver tid ha driftslikviditet (evt inkl trekkrettigheter) tilgjengelig til å dekke løpende betalingsforpliktelser de neste 90 dagene.
- **Fluktasjoner** – Kursbevelse/kurssvingninger
- **Forward start (FRA)** Fremtidige rentebytteavtaler. Kommunen inngår en låneavtale som trer i kraft frem i tid. Kommunen betaler en fastrente til banken, og banken betaler en flytende rente (for eksempel 3 mnd eller 6 mnd NIBOR) til kommunen.
- **Fremvoksende markeder** – land med sterk vekst i fondene. Voksende marked. (For eksempel Kina, Brasil, India, Russland m.fl)
- **Hedgefond** - Verdipapirfond hvor forvalterne søker å ta posisjoner i ulike retninger. Det kan være nedgang, svingninger eller misforhold mellom prisnivåer. “Hedging” betyr å sikre seg mot risiko, men formålet kan også være høy avkastning.
- **Kapitalbinding** – måleparameter som sier noe om hvordan tilgang til kapital påvirker marginene ved utlån. Stor tilgang på kapital presser marginene ned, mens liten tilgang presser marginene opp.
- **Kredittdurasjon** (samlet gjennomsnittlig løpetid for kreditten) - Gjenstående nåverdi veiet varighet for et verdipapir. (Fastrenteobligasjon). Tar hensyn til både obligasjonens løpetid og rentene underveis. Utrykker rentesensitiviteten. Lang durasjon betyr at obligasjonsverdien er svært følsom for renteendringer. Målt som vektet gjennomsnittlig løpetid. Er et mål for fondets følsomhet for endringer i kredittpåslag.
- **Langsiktig finansielle aktiva** – plasseringer. Bør være på litt lengere tidshorison (3 – 5 år). Adskilt fra kommunens midler beregnet for driftsformål. F.eks kraftfond, skogfond eller andre øremerkede midler som **skal** forvaltes med lang tidshorison.
- **Likviditet** – beskriver evne du har til å betale kommende regninger og uforutsette utgifter.
- **Marginrisiko** – marginen låneinstitusjonen beregner seg ved utlån kan endre seg i takt med markedet. Man kan derfor avtale fast margin ved opptak av lån for å unngå denne marginrisikoen. For eksempel på et obligasjonslån.
- **NIBOR** (Norwegian InterBank Offered Rate) – referanserente i valutabyttemarkedet, såkalt valutaswaprente. Brukes ofte på interbanknivå som referanse for pengemarkedsrenter mellom bankene.
- **Obligasjoner** - rentebærende gjeldsbrev som sier at utsteder skylder innehaveren penger. Ett til flere år, med fast kupongrente.
- **Obligasjonslån** – Obligasjonslån er en sikkerhet i gjeld, der utsteder skylder innehaverne gjeld og forplikter seg til å betale utsteder renter på intervall eller å betale tilbake hovedlånet med renter på forfall.
- **Overskuddslikviditet** – midler disponible for å investere på finansmarkedene.
- **Passiva** (rentebærende gjeld), creditsiden i balansen.

- **Pengemarkedsfond** - alternativ til sparing i bank. Utsteder obligasjoner, annet ord for lånepapirer. Mellom 3 mnd og 1 år.
- **Portefølje** – en samling/beholdning av kunder eller verdipapirer m.m.
- **Private equity** - aktiv eierfond er et samlebegrep på en spesiell type fond og selskaper som investerer i bedrifter som ikke er notert på børs.
- **Rammelån** (åpne serier) – helt vanlig lån med større fleksibilitet. Etter hvert som du har nedbetalt på lånet kan du «trekke opp igjen lånet ditt» opp til innvilget ramme uten å kontakte banken.
- **Refinansieringsrisiko (kapitalrisiko)** Endringer i tilgang på kapital som «råvare for lån». Risiko for at kommunen ikke skal få lån eller en konkret type låneprodukt.
- **Rentebinding** – fastrentelån eller swaprenteavtale.
- **Rentebindingsperiode** – antall år du binder renten for (f.eks 1,3,5,10 år)
- **Rentebærende papirer** – sertifikater, obligasjoner. Er et krav på et tilgodehavende hos en lånetaker.
- **Renteeksposering** – Renteeksposert gjeld er andelen av kommunens gjeld som blir direkte påvirket av rentendringer.
- **Renterisiko** – risikoen for endring i markedsværdien av aktiva som plasseres i rentemarkedet som følge av rentendringer.
- **Rentesikringsinstrumentene** – fastrentelån, rentebytteavtale (swap), fremtidig rentebytteavtale (FRA).
- **Risikjustert avkastning** - Måler hvor stor avkastning et fond har gitt andelseierne for den risikoen som er tatt.
- **Sertifikatlån** – kortsiktig lån med løpetid inntil 12 mnd. Lån med sertifikatlån er begrenset til sertifikatets lengde, i motsetning til vanlige fastrentelån. Det er i prinsippet et omsettelig gjeldspapir.
- **Start/etablerings/videreformidlingslån** – via Husbanken. Lån til barnefamilier og personer som er i særlig utfordrende situasjoner og mangler en egnet bolig. Hvor mottatte renter og avdrag forventes å dekke kommunens lånekostnader.
- **Strukturerte renteprodukter** – AIO – To eller flere finansielle instrumenter samlet sammen til ett spareprodukt.
- **Swaprenteavtale (rentebytteavtaler) SWAP** . Rentesikringsinstrument. (Eksempelvis kan en rentebytteavtale koblet mot underliggende lån kunne være en fornuftig måte å sikre renten på. Eksempelvis vil en rentebytteavtale alene måtte anses som et rent veddemål om renteutviklingen).
- **Styringsrenten (Norges Bank)** – er Norges Banks viktigste virkemiddel for å stabilisere prisveksten og utviklingen i norsk økonomi. Styringsrenten i Norge er renten som bankene får på sine innskudd i Norges Bank opp til et fastsatt beløp – kvote.
- **VAR** – Vann / Avløp / Renovasjon
- **VAR – lån / selvkostlån**
- **VAR-swap** – Rentebytteavtale knyttet til VAR-investeringer i kommunen.
- **Verdipapir** – F.eks aksjer, obligasjoner, kontrakter, pantobligasjoner og derivater. Kan omsettes til økonomisk verdi.
- **Vesentlig finansiell risiko**. Vurderingen av om det foreligger vesentlig finansiell risiko, kan rette seg både mot kommunens samlede portefølje og mot enkelte disposisjoner. Dreier seg stort sett om forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva og krever bevisst bruk av sertifikatlån og rentebytteavtaler.